

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECĂ DE ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garsonă pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

A N U L L X V .

„GAZETA“ iese în dăcare d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 8 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două în casă: Pe un
an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 37.

Brașov, Sâmbătă 16 Februarie (1 Martie).

1902.

Szell și naționalitățile.

În ședința de ieri a dietei un-
gare s'a încheiat discuțiunea gene-
rală a bugetului.

Înainte de încheiere, ministrul-
președinte Szell a pronunțat un dis-
curs, în care a resumat toate mo-
mentele mai însemnate, ce s'au ivit
în cursul discuțiunii.

Era natural, ca ministru-preșe-
dinte să se pronunțe și asupra ces-
tiunii naționalităților, care a fost
atinsă în atâtea rânduri la desbete-
rea bugetului.

Partea acesta a discursului pre-
mierului ungar nu prezintă nici un
moment nou, pe care nu l'am fi au-
dit deja. Enunțările lui Szell au fost
categorice și lămurite și că ele au
fost croite după gustul majorității
șoviniste a dietei, se vede din de-
sele și furtunoșele aplause, cu care
au fost subliniate părțile mai mar-
cante ale discursului său.

Cestiunea naționalităților a atins-o
în primul rând la relevarea dorinței
exprimate de unii deputați cu pri-
vire la sufragiul universal. Szell a
enunțat, că nu sprijinesc această do-
rință, fiindcă el consideră țera în
primul rând ca „stat național ma-
ghiar“ și nu vré să o espună prin
sufragiul universal unei nesiguranțe,
ce ar fi împreunată cu introducerea
acestei reforme.

Apoi intrând în detalii și se
următoarele:

Cestiunea naționalităților a fost adusă
aici pe tapet în mijlocul unei mari iri-
tațiuni. Eu declar, înainte de toate, că
*din parte-mi nu recunosc în cadrul statului
ungar o cestiune a naționalităților* în sen-
sul, cum este cunoscută și tratată această
cestiune în tota Europa (Vii aprobări).

Pot să fie pe ici pe colo unele afa-
ceri și referințe, pe care unii său alții din-
tre cetățenii cu limbă nemaghiară le su-
levéză ca un fel de plângere; pot să fie
pe ici pe colo unele fluctuații în privința
legii naționalităților, decât a trecut său nu
în viață și în practică, și decât se aduc

plângeri în privința acesta eu stau cu
plăcere la discuție, însă *o cestiune a na-
ționalităților din parte-mi nu vré să dis-
cut, fiindcă o asemenea cestiune nu cu-
nosc.* (Vii aprobări în dreapta). Regret, că
această cestiune s'a sulevat în forma acesta
și cred, că sunt dator a răspunde la unele
enunțări, ce s'au făcut.

Să vă spun ce e ideea de stat ma-
ghiar. *Ideea de stat maghiar este aceea,
că în această țera trăiesc o națiune uni-
tară, politicesce unitară.*

Statul ungar nu pôte renunța nici
într'o referință a sa, nici într'o instituțiune
a sa la caracterul său maghiar.

Acest caracter trebuie să fie scos în
relief nu numai în legislație și în integri-
tatea teritorială, d-er nu e permis să fie
atins nici în justiție, nici în administrație.
(Vii aprobări). Egalitatea în fața legii asi-
gură un tratament egal fie căruia, d-er în
privința limbii acest caracter al statului
ungar nu îngăduie egalitatea absolută.
(Așa este! Vii aprobări).

Nu vré, ca cine-va să fie nedreptă-
țit din cauza limbii sale materne, nu vré
să fie nimeni asuprit și terorizat, ci vré
să-i atrag pe toți aici prin *activitatea im-
punătoare, prin iubirea de libertate (!) prin
desvoltarea (!) și prin scopurile cele mari
ale statului maghiar.*

Ceea-ce a spus d-l Lindner, că con-
cede numai *rolul conducător* al Maghiari-
lor în această țera, nu se pôte admite. Așa
ceva numai într'un *stat federal* e posibil.
În această țera, pe lângă respectarea com-
pletă (?) a intereselor îndreptățite de rassă,
limbă și obiceiuri a naționalităților, totuși
în puterea trecutului istoric milenar. *su-
prematia este a elementului maghiar!*
Statul unitar maghiar a fost acela, care
a ap-erat pe Sași, căci altfel ar fi pierit
de mult.

D-l Lindner a țis, că țera a promis
egalitatea naționalităților și totuși nu și-ar
fi împlinit promisiunea, decât față cu Cro-
ații. D-er d-vostre nici cu art. XLIV. din
1868 nu sunteți mulțumiți? Această enun-
ciațiune a lui Lindner aruncă o lumină
curioasă asupra modului de cugetare a
d-sale, și în urma acesteia ori cine trebuie
să fie *precaut* (față cu Sașii).

Ce să spun despre cele țise de d-nii
deputați *Veselowsky, Pavlović și Kollar?*
Nu acesta e tonul, în care trebuie să vă
așterneți preținsele d-vostre plângeri! Aici
să vă espuneți ce vă dore nu în alte
părți, nu în *T.-St.-Martin, Praga, Sibiu*
său *București!*

Insă nu cu introduceri d'al de ale
d-lui *Pavlović*, care a țis, că legea dela
1868 a fost adusă de *nobis sine nobis*.
Aceasta este denegarea completă a suve-
ranității statului, când d-l deputat țice: să
resolvați mai întâi cestiunea naționalită-
lor și apoi vom vorbi despre patriotism.
*Așa ceva numai sub scutul imunității a
putut să spună d-l deputat!* (Aplause)

În această țera nu există, decât un
fel de patriotism și acela este *patriotismul,
care se atașeză din tota inima la statul
maghiar, la statul național maghiar, poli-
ticesce unitar!* (Aprobări generale).

Nu vré să fiu tiran, țera acesta cu
miseriile sale și cu scopurile sale cele
mari nu trebuie să exerciteze o politică de
repulsiune, ci de atracțiune, *nu trebuie să
asuprască și maghiarizeze, ci trebuie să asi-
mileze.*

Este de prisos să mai spunem,
că foile ungueresci sunt foarte multu-
mite de aceste declarațiuni ale lui
Szell și îl celebréză în articole de
fond.

Enigma dela Orăștia.¹⁾

III.

Debutul confuz și plin de con-
trațiceri al celor vre-o două-deci de
bărbați tineri grupați sub flamura
nouvei foi din Orăștia, toți cam de o
etate și la începutul carierei în viața
practică, ne-ar fi pus în mirare în
alte împrejurări. După ce însă ei înșiși
vin și ne spun, că au eșit din școla
mișcărilor politice desfășurate dela
1892 încôce „la cari cu toții sufle-
fetesce au luat parte“, înțelegem
„pășirea“ lor și nu ne mai mirăm
de ceea-ce vedem.

Nu ne mirăm, căci înaintea ochi-
lor noștri se desfășură un proces na-
tural. Cei țice anii din urmă n'au
putut trece fără a înriri asupra
vieții sufletesci a tinerimei noastre, și
etă acum s'arată urmările.

Din nenorocire periodul, de care
vorbim, a fost un period de desas-

¹⁾ A se vedé n-rii 33 și 35 ai „Gaz Trans.“
din a. c.

tre și de mari amăgiri pentru par-
tidul nostru național, și ar fi fost
contrar legilor firii, ca acesta să ră-
mână fără de nici un efect asupra
educațiunii politice a tineriei noastre
generațiunii, care a străbătut acel pe-
riod tocmai în anii cei mai impre-
sionabili ai vieții.

Am avut dese ocațiuni — ne
spun cei dela „Libertatea“ — a cu-
lege „invățăminte“ din acel period
al mișcărilor politice și a vedé ce e
„bun“ și ce e „nepotrivit“ în con-
ducerea lor.

Când ni-se spune, că membrii
din generația noastră jună, cari acum
țice anii ședeau încă pe băncile șco-
lei și înșoțiau cu entusiasmul lor ti-
neresc peripețiile acelor mișcări, asu-
pra cărora nu puteau să aibă o jude-
cată clară, recunosc cu mintea lor
de ațî, că s'au petrecut atunci și
lucruri „nepotrivite“ în „conducere“;
când ni-se mai asigură, că de aici
ei au cules „invățăminte“, nu putem
să nu ne bucurăm din suflet.

Ne bucurăm, deși, după aceeași
lege a firii, ne țicem, că a trebuit
să fie așa, ba ar fi trebuit să fie mai
mult încă decât așa, căci „invăță-
minte“ de cari vorbesc confrății
dela Orăștia, se arată a fi unilate-
rale și defectuoșe și reer neap-erat
însemnate întregiri și radicale corec-
turi!

Despre acesta credem, că am
convins deja pe cetitorii noștri, d-er
să le mai dăm o probă și mai
tare.

În același articol, prin care vor
să esplice „cuvântul scris pe stin-
dardul lor“, ca astfel să risipescă
tote „nedumeririle“, cei dela „Liber-
tatea“ spun, că unul din „invăță-
minte“ a fost, că s'au convins des-
pre „lipsa totală de libertate în modul
de a vedé cestiunile interne și cele
externe ale luptelor noastre“, și drept
esplicare continuă așa:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Romanul unui copil bolnav.

De Catulle Mendès
— Fine. —

La aceste ultime cuvinte vocea lui
Kurt părea că vine dintr'o depărtare mare,
dintr'o altă lume.

„Așa te-am iubit, ér acum te iubesc
și mai mult, căci d-ta ești atât de bună,
atât de frumoasă. Ai făcut așa de bine,
că ai venit și eu mor din cauza d-tale.
Doctorul mi-a spus. Iti mulțumesc. Ești
un inger. Decă așa fi trăit mai mult, nu
te-ași fi vedut. Iti mulțumesc, că acum
pot să mor.“

Domnișóra de Poean sciea dela doc-
torul, că bóla lui Kurt se agravase prin
chinurile unui amor imposibil. Deja ad-
emioționată în urma convorbirei cu bolnavul,
nu putea suporta gândul, ca ea
să fie cauza acestei morți atât de teribile
și două lacrimi îi curgeau pe obraji
în jos.

„Nu plânge domnișóra, nu plânge,
pentru Dumnezeu nu mă plânge pe mine.

Iti mulțumesc de aceste lacrimi, sunt fe-
ricit, te iubesc.“

Kurt apucă mâna Iulietei și o sărută
cu patimă. Fata speriată strigă, ușa se
deschise, doctorul Delton și d-omna de
Poean veniră în grabă la pat, unde Kurt,
fie că emoția sărutării a fost prea tare,
fie că strigatul Iulietei îl aduse la despe-
rare, zăcea în convulsii.

„Ce s'a întâmplat?“ strigă d-omna de
Poean, îmbrățișându-și fata.

„Ah! mamă! mi-se pare, că móre.“

„Da“, țise doctorul Delton „se sfir-
șesce.“

„O! doctore! Ce ai făcut?“ strigă
d-omna de Poean, arătând spre fiică-sa de
jumătate leșinată. Ea o strîngea la piept
și țicea: „Vino copila mea, vino.“

La aceste cuvinte agonisantul se ri-
dică în pat, întinse mâinile spre tîn-
era fată și țise solemn: „Iulieto, rămâi.“

În aceste cuvinte era atâta putere,
încât domnișóra de Poean ca magneti-
sată se întorse dela ușe, se apropiă de
pat și țise cu voce unilită: „Rămân, ami-
cul meu.“

Un zîmbet ecstetic transfigură fața
lui Kurt la acest răspuns. Așa trebuie să

fi zîmbit martirii, când în ultimele lor mo-
mente li-se deschidea paradisul și ei ză-
reau strălucirea orbitore. Se lăsă éráși pe
perini și întinse mâinile spre Iulietă, ér
tîn-era fată, stăpânită de solemnitatea mo-
mentului, nu se mai temea a-i da mâ-
nile.

„Ascultă-mă“, șopti bolnavul așa de
încet, încât doctorul și d-omna de Poean,
cari erau la o distanță de câțiva pași,
nu puteau să audă. „Ascultă-mă Iulieto.
D-ta veți, că mor și mor prin d-ta.

„Acolo, unde am ajuns deja, nu mai
există diformitate, căci într'o órá voi fi
sosit acolo, unde nu mai este v-ersta,
nici formă. Ceea-ce mi-a mai rămas din
vieți, sufletul meu, este aprópe detașat de
corpul abominabil, și acest suflet, Iulieto,
are dreptul să-ți țice: Din cauza d-tale
mă despart înainte de timp. Vrei să mor,
desperat și blasfemând, condamnat pentru
vecie?“

Kurt avea dreptate. Ciasul morții i-a
sosit. În acest moment solemn nu mai era
copil, era bărbat și d-șóra de Poean în-
trebă fără mirare: Ce doresci dela mine,
amicul meu?“

„Te ador și sunt gelos. Jură-mi că
nici odată nu vei fi a altuia.“

Tîn-era fată tresări îngrozită. I-se pă-
rea, că Kurt vorbesce în deliriu și căuta
să-și libereze mâinile din ale lui, el însă
le rețină cu blândete și țise cu voce
aprópe stinsă: „Nu-mi refusa acest jură-
m-ent, scumpă Iulietă. Să n'am când mor,
o singură bucurie, eu, care în vieți n'am
cunoscut bucuria! Promite-mi. Ori cât de
mare ar fi acest sacrificiu, adu-l și D-țeu
iti va r-esp-lăti...“

Vocea lui Kurt era din ce în ce mai
slabă și în curând nu se mai putea înțe-
lege, ce vorbia. Încep-și horcăieșcă, însă
în timp ce agonia se instala, pentru a nu-
l mai p-ărăsi, totă forța lui de vieți și totă vo-
ința lui se concentră în ochi în mâni. Și ochii
lui, mâinile lui vorbeau lămurit cătră Iuli-
eta. Mâinile țiceau învoesce-te, noi aștep-
tăm un singur cuv-ent, și pe urmă ne vom
întinde, mórte. Ochii țiceau: „Jură și ne
vom închide fericiți, pentru vecicie.“

O legătură invisibilă uni pe fată cu
muribundul, care îi făcea să se înțelégă și
fără cuvinte.

Și cu totă legătura acesta, se pro-
duse o luptă mută între d-ensii, însă în

„...Ofensiva ca și defensiva noastră de până aci, au avut un caracter oșez cum doctrinar, pedant de doctrinar, preconizând câteva principii generale de *naționalism din era veche* și opunându-se ori cărei evoluțiuni. *Mulțimea cea mare* a conducătorilor politici, jurând în doctrinele, în cari s'au născut și au crescut, cu un *anume program și o anumită tactică*, au ținut și *în la ele cu evlavie* și tresar nervos, de câte-ori cineva îndrăznește să ceară *revisuirea* acelor doctrine...”

Multe cuvinte, dăr puțin sens și și mai puțină potrivélă!

Adecă de ce se plâng confrății dela Orăștia? Ce-i supără, ce stă în calea dorinței lor de a „evolua”? Ce-i împiedică în sborul lor, ce le răpesc „terenul de luptă și de expansiune”, ce „légă voința și puterea lor de muncă”?

Noi am crede, că o plângere numai atunci pôte fi la loc și îndreptățită, când e bine motivată. Cea mai mare parte dintre ei sunt, decă nu ne înșelăm, advocați și deci trebuie să scie, că ori-ce plângere séu remonstrație, séu apelație decă nu este bine instruită și motivată și decă nu e înaintată la timp, se respinge a *limine*.

Ce au făcut și ce au întreprins d-lor, cari se mărturisesc ca membri ai partidului național român, până acuma în interesul și pentru salvarea acestui partid, ca să se simță îndreptățit a ridica astfel de împuțări contra acelora, cari l'au înființat?

Ne vor răspunde, pôte, că decă n'au întreprins nimic până aci, vor să întreprindă acum; că de aceea au înființat „Libertatea”, ca să pôte începe „evoluțiunea”, ce o au *in petto*, după ore care recetă a junii ore-care „tipograf vienes”, dela care au învățat a face „politică practică”.

Förte bine. Nimeni nu-i pôte împiedeca cu de-a sila de-a scrie ce le place, și nici nouă nu ne-a trecut prin minte așa ceva. Dér îi întrebăm în totă sinceritatea: De ce cu tôte acestea, încă înainte de a-se fi uscat bine cernéla, cu care și-au tipărit articolul-program, ei se plâng de piedecile, ce li-s'ar pune, documentând atăta aversiune, ca să nu ăcem dispreț față cu tot trecutul nostru politic și față cu toți aceia, cari, în mânia neajunsurilor celor de ce anii din urmă, pörtă încă aci cu bărbăție pe umerii lor columnele pe cari se razimă esistența și viitorul partidului nostru național și al cauzei noastre românesce?

Și încă odată, de unde își iau ei îndreptățirea de a purta un astfel de limbagiu?

acéstă luptă ea care trăia, se simția încetul cu încetul biruită, înzadar căuta a-se opune voinței muribundului, înzadar își reprezentă pe logodnicul ei, amorul, ce-l avea pentru acesta, visurile și speranțele sale, ea simția, că va trebui să cedeze dorinței muribundului și nu putea să cheme doctorul séu pe mama în ajutor, mânilor și ochii lui Kurt o țineau pe loc, voința lui o pironia.

Deodată suferințele agonisantului păreau a-se dubla, horcăiala deveni mai profundă, pèrul i-se sbârli pe cap, gura se deschise spre a-și da ultima răsuflare.

Intr'aceea presiunea mânilor deveni mai violentă, mai urgentă, privirea avea o forță supraomenescă — lulieta vedea, cum muribundul se ridică pentru ultima oră dintre perini, ca să cadă înderēt pentru totdeuna, atunci ea se supuse voinței mânilor și stăpânită de privirea fixă, esclama: „Kurt! Kurt! jur!”

Espresiunea unei fericiri extreme transfigură fața lui Kurt, care zimbând cădu pe spate și muri.

Oniță.

Nu cumva de acolo, că sunt tineri și începători pe terenul luptelor politice?

Ne spun cu emfasă, că ei sunt „omeni noi” și nu mai pot lupta cu armele, cu cari am luptat noi cei mai bătrâni. Ei bine, cred ore, că prin acéstă constatare făcută în mod așa de încreșut, vor și predomina terenul înainte chiar de a'l cunósce și a-l fi studiat? Ar trebui, credem, să aibă deja atăta experiență, ca să scie, că în tôte timpurile *homines novi* au fost primiți de societate cu multă rezervă, ca și marfa nouă, care încă nu și a dovedit trăinicia.

Graba tinerilor noștri confrăți de a-se așișa ca putere elementară, care vine să măture tôte „doctrinele și formele vechi”, apare suspectă, decă vom avé în vedere, că ei au eșit din mișcările politice desfășurate dela 1892 încóce, și deșteptă temerea, ca nu cum-va să fie chiar un simptom de bolă ereditară.

Căci și aici are valóre ăicala: că istoria se repetază. Ce a fost la 1884 când s'a înființat „Tribuna” la Sibiu și ce la 1896 când rămășițele vechilor, tribuniști, refugiați la Arad, au scos acolo o nouă fóiă?

Nu ni-se spunea la 1884, că Români Ardeleni au umblat tot prin întunec și că Ioan Slavici va avé să-i învețe a face politică? Ér la 1886 nu se ăicea, că epigonii marilor lucrători, cari au eșit din orizontul nostru, ne vor conduce partidul, dus la mal de aceia, la liman?

Și „Libertatea” nu baguteliseză acum și ea pe toți căți au făcut naționalism și politică românescă până la 1 Ianuarie 1902; când a răsărit sórele libertății la Orăștia?

Ore, în tôte aceste perióde, nu era cuvântul de ordine, că cei ruginiți în formele vechi naționaliste împiedecă pe „omenii noi” de-a salva situațiunea neamului și de a-l împăca cu Ungurii?

Gândiți-vé, ca să putem trage conclusiunile.

Congresul catolic unguresc a desbătut în ședința sa de alaltăeri §§-ii 126—159. Discuție mai mare a fost la § 142, care tractéază despre umplerea scaunelor episcopesci. Dér și aici c'o neînsemnată modificare s'a primit textul original al proiectului. Éta textul paragrafului:

„In cas de vacanță a scaunului *archiepiscopesc*, primatele invită pe *archiepiscopi* și pe episcopii provinciei metropolitane vacante, cari numesc pe trei bărbați din cler considerați ca vrednici de a umple scaunul *archiepiscopesc*. In cas de vacanță a scaunului *episcopesc*, respectivul *archiepiscop* invită pe episcopii provinciei sale și aceștia numesc trei bărbați din cler, cari vor fi aflați de vrednici la umplerea scaunului *episcopesc*; părerea lor este comunicată *primatului*. Din consiliul de direcțiune se alege anual o comisie, al cărei președinte e primatele, ér membrii sunt: doi episcopi aleși dintre membrii consiliului și doi mireni aleși de toți membrii consiliului. Primatele comunică confidențial acestei comisii lista bărbaților din cler, pe cari i-a aflat vrednici de a umple scaunul *archiepiscopesc* séu *episcopesc*, apoi lista acésta, dimpreună cu părerea comisiei, se trimite Majestății Sale prin ministrul de culte.”

Dr. Parvy propune, ca și locțiitorii (vicarii) *archiepiscopesci* și *episcopesci* să fie chemați la candidarea noului *archiepiscop*. — Episcopul *Smrecsanyi* sprijinesce propunerea. — *Szemecz* propune, ca în loc de cuvântul „*archiepiscopi*” să se ăică „*archiepiscopi eparhioți*”. Paragraful se primesce cu modificările acéste. S'a respins însă propunerea lui Dr. *Gieswein*, ca la umplerea scaunelor *episcopesci* să se asculte și părerea *capitolului*. *Gieswein* a ăis, că exemplu pentru acésta există nu numai peste Ocean, unde ca-

pitolele influințéază la completarea beneficiilor înalte, ci și în Ungaria, căci la alegerea *archiepiscopului* și *Metropolitului* din Blasiu, capitolul eserecită drept de candidare.

Prințul Henric în America.

Botezul yachtului împératesc.

In 25 Febr. n. la órele 11 $\frac{1}{2}$ a sosit prințul Henric al Germaniei în New-York. I-s'a pregătit o primire entusiastă. Președintele Statelor-Unite îl aștepta la țerm. De aci a pornit pe jos prințul Henric cu președintele *Roosevelt*, spre platforma construită pentru solemnitate. Președintele, care mergea la drépta, purta un palton întunecat. Prințul Henric era în mare ținută militară. Trecu un cuart de óră până sosiră óspeții de onóre pe tribună, înderētul platformei.

Prințul Henric cercetă pregătirile făcute pentru lansarea în apă a yachtului. Intr'aceea apărú fiica președintelui *Miss Alice Roosevelt*. Ea are figură atrăgétóre, e blondă, cu ochi frumoși albaștri. E îmbrăcată într'o haină de catifea vénéta cu trenă lungă, are pălăria neárá cu pene și o boa de blană. Mișcările ei sunt förte grațioase. Prințul Henric vorbesce viu cu ea și améndoi rid de repeșite ori.

Mai târziu vine lângă ei și președintele *Roosevelt*. Prințul german îi arată sęcurea menită pentru a tăia ultimul otgon. Apoi se presentă ambasadorul german Dr. *Holleben* cu d-na *Roosevelt*.

In fine se dá semnalul, că tôte sunt gata. Prințul Henric face un compliment ficei președintelui, *Miss Alice*. Acésta cu-ovitură tare sparge sticla de șampanie, care s'afila într'un vas de argint, pronunțând urmátórele cuvinte: „*In numele împératului german te botez „Meteor”*”. După acésta *Miss Alice* ia sęcurea de argint și taie cu ea otgónele, ce mai țineau yachtul. In salvele tunurilor și sunetul musicelor și în mijloc aclamărilor nesfírșite ale imensei mulțimi yachtul, care avea bandiera americană, lunecă în apă. Mare însufletire cuprinse pe toți cei de față. Prințul Henric a prezentat ficei președintelui un prea frumos buchet de flóri și ambii și-au dat mâna. Publicul isbucni în strigări de ura! Președintele atrase atențiunea prințului Henric asupra cinematografului, ce se afla în deplină acțiune. In fine înalta societate se depártă, președintele mergénd, ca cap al statului, totdeuna înainte.

Prințul Henric a telegrafat îndată împératului *Wilhelm*. După solemnitate a fost dejun în hala festivă. Prințul Henric a pronunțat următorul toast: „La acésta ocaziune ăic un întreit să trăesca președintele *Roosevelt*! Hip, hip, urra!” Președintele răspunse c'un întreit să trăesca la adresa óspelui, „care a căștigat deja inimile noastre”. Aplause furtunóse urmară după acéste toasturi, Prințul cu Președintele își strînseră mâna.

După aceea s'a ridicat un toast și în sănétatea domnișórei *Roosevelt*.

Reprezentăția de gală.

Se depeșéază din New-York: Punctul culminant al serbărilor date în onórea principelui Henric a fost reprezentăția de gală dată în Metropolitan Operahouse. S'a dat act. I din „*Lohengrin*”, act. II din „*Carmen*”, al III din „*Aida*”, al II din „*Tannhäuser*” și I din „*Traviata*”. Prețurile erau förte urcate. Singuraticele locuri s'au ręcumpérat câte cu 700 cor. Intregul venit al acéstei serii a fost de cor. 325.000. Publicul a făcut principelui ovățiuni. La 9 $\frac{1}{2}$, când a întrat în teatru, orchestra a intonat „*Heil dir im Siegerkranz*”. Intéplarea a vrut, ca orchestra să fie dirigiată de un capelmaistru frances, cu numele *Flora*. După actul din „*Carmen*” principele face câte-va visite în logi, între cari și la Dómna de Cleveland. Apoi se cobórá în mijlocul publicului. Purtarea democratică a principelui a plăcut förte mult publicului.

Din dieta ungară.

Ședința dela 26 Februarie.

Kollar Martin (Slovac): Vorbesce în speranța, că va fi ascultat. Speranța i-o poténțéază consciența, că vré să vorbésca despre un popor nefericit. Acest popor (Slovacii) dela regii din casa arpadiană și până aci a suferit, a luptat și a sângerat pentru patrie. Poporul slovac populéază ținutul cel mai sęcac al țerii și abia pôte să-și căștige pânea de tôte ăilele. Poporul acesta suferé și de miserie spirituală. In școle în loc de a fi înmulțite cunoscințele copiilor slovaci, li-se viră în cap câte-va vorbe unguresci.

Lászlo M: Nu-i adevérat.

Kollar M: In gimnasia tinerii slovaci sunt înștréinați de tot ce este slovacesc. Tot așa la universitate. Ei nici măcar sé scrie corect slovacesc nu sciu. (Mare sgomot și contraăicerei în cameră). Cine se scrie atunci pentru bietul popor slovac? In gimnasia și la universitate tinerii noștri își uită limba, sunt înștréinați de cătră părinții și rudele lor. (Mișcare)

Lászlo M: Popă panslav! (Sgomot)

Kollar M: Mi-ar puté face cineva observarea, cum de au Slovacia școle, ăiare, cu tôte că li-se fac atâtea piedeci, au literatură, chiar și istorie a literaturii. Recunosc, că de aci urmăză mai întâiu, că e greșită asertiunea, că nu există inteligență slovacescă. Poporul slovacesc are inteligență.

Bornemissza L: Destul de trist.

Kollar M: Cine ar redacta altfel cele 25 foi?

Lászlo M: Inteligență! Panslav! Muscal!

Veselovsky F: Suntem mai bunii patrióți decăt d-vóstré.

Kollar M: Mé rog, eu sunt preot catolic, mie nu-mi trebuie Rusia! Un preot catolic nu pôte fi panslavist, căci altfel și-ar trăda patria și națiunea. Trebuie să ne uităm odată în ochii acelu panslavism. Cine ar cuteza să afirme, că Némțul și funcționarii germanisați au format inteligența maghiară, ér nu acei Maghiari, cari din inimă uriau germanisarea. Cel care ar ăice acésta, ar fi ori-ce, numai Maghiar nu. Așa e și cu noi. Nu aceia forméază inteligența noastră, cari — nu vréu să spun în ce chip — și-au lăpédát naționalitatea slovacă, au devenit infideli față de părinții lor, se numesc Maghiari, pe când în vinele lor curge sânge străin; numai egoismul este, care i-a îndemnat să se deslípescă de poporul lor.

Papp Z: Patriotism, nu egoism.

Lászlo M: Și încă ăice, că nu-i panslav. Ce-i asta, decă nu panslavism?

Veszi I: Dèu, că asta-i panslavism!

Ritkay L: Nebunii.

Krasznay: Panslavism.

Kollar M: O mică predicăție de post Pôte vé convine (Iaritate). Poporul slovac scie, că nu adevératii Maghiari sunt inimicii lui, ci *noii* Maghiari, cari sug poporul. Poporul slovac a sângerat cu Maghiarii pentru drept și dreptate; e imposibil, ca națiunea maghiară se facă unui popor réul contra căruia altă-dată însași s'a luptat. Scie și Maghiarul, că lanțul sclăviei și aspirura dóre. Păgân ar fi acela, care în contra învățătorei evangheliei ar face altuia ceea-ce nu-i place lui. Nu adevératii Maghiari au desființat gimnasia slovacescă și alte instituțiuni culturale.

Lászlo M: Astea sunt glasuri muscălesci. (Strigări: Pentru-ce nu învățați unguresce).

Kollar M: Procesele verbale arată, că se învăță unguresce.

Ballagi G: Ați agitat sistematic.

Kollar M: E mâna acelora, cari aruncă tăciunele discordiei.

Veszi I: Cine sunt? Spune, cine sunt acéia? (Mare sgomot).

Krasznay F: Pe Maghiarii renegați, ori pe Jidovi îi înțelegi?

Papp Z: Nici el nu crede ceea-ce spune.

Kollar M: Cutez a afirma, că e inesprimabilă réutatea acelora, cari acuză de panslavism pe toți aceia, cari nu-și lapădá limba, cari — se ăic așa — cu sângele din inimă scriu pentru poporul slovac, ca să cultive acest popor și-l mențin pentru patria și biserica lui... Opinia publică maghiară, care cu oróre își întórcé fața dela tot ce se începe cu cuvântul „pan”, ca *pangermanism*, *panslavism*, *pannerism*, acésta opinie publică cade, între hotarele patriei noastre, în păcatul *panmaghiarismului*.

Hadik I: Ce fel de vorbe sunt astea! Rușine. (Sgomot uriaș. Strigări *din drépta: Afară cu el!*)

Kollar M: Suspiciunile ómenilor rói au făcut, cá Regele nu intervine a-se esecuta legea naționalității.

Președintele face cunoscuta enunțaiune cu privire la aceea, cá nu-i permis niméni a numi panmaghiarism maghiarizarea.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Februarie.

Lista civilă a Monarhului. În ședința dela 24 Februarie a dietei ungare deputatul Várady vorbind despre lista civilă a Monarhului, a ținut următoarele: „Am cetit, cá lista civilă va fi urcată. Acesta ar fi o mare nedreptate, cáci regelui deja și până acuma i-se acorda atâtea, cât fi era de ajuns pentru cheltuielile curții. Pe fiecare órá i-se vine 1000 de coróne. (Holló Lajos: Tără sêracă, Domnitor bogat). Vêdând sêracia cea mare a poporului, n'ar trebui sê punem în budget cheltuieli de lux. Ași vré sê știu, de ce atâtea sacrificii pentru operă și pentru teatrul național? De ce se construiesc poduri atât de luxurióse, cum nu mai există în totă lumea? De ce se zidesc gări așa pompóse, cum sunt celea din Mișcolț și Dobrișin? La ce ne trebuia nouă un nou parlament și un palat al justiției atât de costisitor?”

Comitetul fondurilor grănițeresci ale reg. I. Reprezentanța generală a fostului regiment de graniță român Nr. 1 a ales de președinte al comitetului de administrare a fondurilor școlare grănițeresci pe majorul în pensie d-l Nicolae Șandru de Viștea. Vice-președinte și președinte de onóre a fost ales d-l căpitan pens. Constantin Stejar; secretar: d-l Arseniu Bunea; cassier: d-l Paul Străulea; și controlor d-l Teodor Popescu.

Reuniunea română de gimnastică și de cântări din Brașov a publicat într-o broșurică raportul general al comitetului pe la anul 1901 prezentat adunării generale ținută la 1 (14) Februarie 1902. Reuniunea a împlinit deja 38 ani de existență. Dintre cele două secțiuni, cea de cântări are rolul covârșitor în viața Reuniunii. Anul trecut corul Reuniunii a cântat de prima-dată la 30 Ianuarie v. la ședința festivă a Reuniunii femeilor române din localitate; apoi la 22 Martie v., primul concert din anul trecut, când s'a cântat „Cruciații” de Gade; la 18 Iunie v. Reuniunea a dat al doilea Concert cu poema „Povestea Rosei” a lui Schumann; la 20 Noemvrie v. s'a dat ultimul concert din anul trecut. Reuniunea are membrii: onorari 6, fondatori 3; protegatori 71. Comitetul e compus din 8 persoane. Membrii activi în secțiunea de cântări sunt: soprán 23, alt 14, tenor 14, bas 13. Secțiunea de gimnastică are 14 membri activi. Averea Reuniunii la finea anului 1901 era de: Bani gata 1617.55; Efecte 900; Prețensiuni 518, Mobilier și Diverse 1329.86 — total cor. 4365.41.

Centenarul lui Victor Hugo. În ziua de 25 Februarie s'a serbat în Paris centenarul născerei lui Victor Hugo. La Panteon, unde s'a ținut serbarea, era de față președintele Loubet, toți miniștri, corpul diplomatic și o afluență enormă de public. Ministrul instrucțiunii publice Leygues a ținut un discurs, în care a celebrat amintirea marelui poet și cetățén. După acesta a vorbit fostul ministru de externe Hanotaux. Serbarea s'a încheiat cu nise cântece și declamațiuni patriotice. După amiazi s'a desvêlit monumentul ridicat pe piața numită după numele marelui scriitor.

Conferență. Din Clușiu ni-se scrie: D-l Laur. Pop Florantin va ținé la 2 Martie st. n. în localitățile casinei române o conferență despre „Elementele naturii” începând la 3 óre d. a.

Soldații învață cântece bisericesci. În garnisóna din Praga s'a dat sêptémána trecută ordinul, ca soldații sê fie instruiți în casarme în cântecele bisericesci, ca mergând la biserică sê cânte la liturghie. La fie-care companie a fost însărcinat

câte un sub-oficer, ca sê se îngrijescă de partitură suficiente, pe cari sê le ia cu sine la biserică și sê le împartă printre soldați. — Êtă o dispoziție înțeleptă, care ar trebui sê se generalizeze în toate părțile!

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela „Racoțana” institut de credit și economii în Șeica-mare, cotisație anuală: 10 cor. Primescă Onorata Direcțiune a institutului „Racoțana” cele mai vii mulțămite. — **Diracțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.**

Liga contra duelului la Paris. Un număr însemnat de ómeni cu diferite poziții sociale și diferite vederi politice s'au grupat pentru a forma un curent în opinia publică contra duelului. Ei au hotărât de a constitui o organizațiune, care sê se întindă asupra întregii țări, divisându-se după regiuni și formând în toate părțile tribunale de onóre. Delegații din departamente s'au reunit la Paris, cu scop de a completa această organizațiune și de a redigea un apel. Principiul absolut al tribunalelor de onóre este, cá nici într'un cas nu vor puté concludé la o întâlnire pe teren. Membri tribunalului de onóre pentru Paris sunt: Principele de Broglie, de Bussy, de Cassagnac, admiralul de Cerverville, Emil Fagnet, generalul La Veuve, admiralul Mathieu etc.

O scire alarmantă desmintită. Se depeșeză din Belgrad: Svonul răspândit în străinătate despre un atentat asupra regelui Alesandru, este lipsit de ori-ce temei. Părechea regală se bucură de cea mai perfectă sănătate.

Victimele revoltei din Barcelona. „Le Journal” din Paris spune, cá în decursul turburărilor sângeroase din Barcelona au fost omorâți 100 ómeni, au fost răniți 300 și au fost arestați 700. Numărul greviștilor din Barcelona e de 70,000, al celor din provincie 200,000.

Cununii. D-l Ciril Dumbrava teolog absolut și d-șóra Elisabeta Mureșan își vor serba cununia Joi la 6 Martie st. n. a. c. la 3 óre p. m. în biserica gr. cat. din Peatra. — D-șóra Aurelia Pap și d-l Ioan Aron not. cerc. se vor cununa Duminecă în 2 Martie a. c. la 2 óre d. a. în biserica gr. ort. din Zlagna.

La Șemacha s'au desgropat de sub mine până acum peste 1000 cadavre; lipsesc peste 2000 de persoane acoperite de mine. Bólele și frigul fac mari pustiiri.

În automobil dela Niza la Abazia. Marele automobil, ce urmază sê facă cursa dela Niza la Abazia, va avé onórea unor spectatori de prima ordine, printre cari în primul rând sunt citate M. M. L. L. Regele și Regina României, cari, precum se scie, vor petrece o lună întrégă în această încântătoare localitate de pe malurile Adriaticei. Spectacolul soșirei automobilului promise a fi foarte interesant.

Dela Constantinopol la Paris pe jos. Din Vaș se scrie cu data de 25 c.: Ađi a trecut pe aici studentul în drept frances Brochart în etate de 21 ani, care venind din Constantinopol trecea spre Paris. Brochart trebuie sê facă drumul de 6784 chlm. până acolo și îndêrét în 6 luni. A plecat fără nici un ban și primește pentru această tură 4000 franci onorar dela redacția unui țiar sportiv frances.

Bancnote false în Anglia. Sêptémána trecută în Londra s'au pus în circulație sute de bilete de 5 livre sterlingi. Banca a sesizat deja trei sute din aceste bancnote. Acestea sunt foarte bine imitate. Poliția încă n'a putut descoperi pe autorii acestor bilete false.

2 Un medicament pentru popor. Prin așa numitul *spirit de vin* (Franzbrandtwein) și *sarea de vin al lui Moll*, pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la rân și umflături. Pr țul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de coróne 1.0

Se trimite țilnic prin r-mbursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și reg. A. Moll, Viena I Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie și în droguerii sê se cêră hotărât preparatul A. Moll, ca e provêgut cu marca de contravenție și cu subscierea.

Adunarea „Economului”.

Clușiu, 26 Februarie 1902.

On. Redacțiune! Adunarea generală a institutului de credit „Economul” din Clușiu s'a ținut în 21 Faur în sala cea mare a institutului. Au fost de față peste 35 acționari, reprezentând peste 1200 acțiuni. Intre cei prezenți au fost și domni canonici: Artemiu Șarkadi dela Oradea-mare, Gavril Pop și Dr. Vasile Hossu din Blășiu. Mai departe Dr. Elie Dăian profesor, A. C. Domșa comptabil la cassa centrală archidieceșană din Blășiu, Dr. Ámos Fráncu avocat, o mulțime de preoți și fruntași mireni, cari toți în înțelegere frățescă au desbătut obiectele puse la ordinea țilei.

A presidat distinsul avocat Dr. Aurel Isacú cu multă pricepere și tact. Tóte propunerile direcțiunii s'au primit cu unanimitate. Cu deosebire propunerea directorului executiv Basiliu Podóbă trecută prin direcțiune și comitetul de revisiune și primită de unanimitate, a fost cu aplause primită de adunarea generală.

D sa de ani de țile a lăsat nevotată o anumită sumă menită pentru scopuri filantropice. Trecând suma acesta peste 6000 coróne, a aflat timpul binevenit, ca sê se facă începutul unei fundațiuni pentru edificarea bisericei gr. cat. române din Clușiu, unde lipsa ei o simțim chiar și noi cei din provincie. D-l director a știut afla și cauza pentru care institutul e dator a aduce jertfa acesta.

„Sê aducem mulțămită lui Dumnezeu, cá ne-a ajutat în toate lucrurile noastre și sê punem la picioréle Dênsului suma acesta, ca fundament unei bisericei demnă de mărirea lui Dumnezeu și de némul nostru aici în Clușiu”, așa a exclamat d-l director în adunarea mixtă a direcțiunii și comitetului de revisiune, și propunerea a fost primită cu unanimitate, érá adunarea generală din 21 Faur a. c. a aprobat-o cu entusiasim.

În direcțiunea institutului a fost ales valorosul și simpaticul nostru avocat Dr. Ámos Fráncu, érá în comisiunea de revisiune Dr. Elie Dăian și A. C. Domșa din Blășiu.

Un acționar din provincie.

Pas Pasa Pan.

Părintele Kollar, deputat în dieta ungară, a ținut în ședința de alaltă-eri, cá pe Unguri îi apucă un fel de „pan-ică”, de câte ori aud vr'un cuvânt, care se începe cu pan. În același timp însă Ungurii practică pe o scară întinsă pan-maghiarismul.

Nu numai Ungurii, dér și alți muritori au tot dreptul sê se sperie de cuvintele începătóre cu „pan,” și nimic nu e mai natural, ca acesta.

N'a fost Pan demonul spaimei, de la care sê derivă cuvântul panică?

N'a fost insula Pandataria un loc de exil în vechime?

Pandectele nu sunt mijlocul cel mai crudel de tortură pentru bieții studenți în drept?

Nu ne spune mitologia, cá Pandora a fost prima femcie în lume, care avea faimósa cutie, din care s'au răspândit atâtea rele pe pământ?

Pandurii n'au fost cei mai crudeli luptători, cu cari numai ienicerii se mai pot asemena?

Pantofii nu sunt un simbol al autocratiei celei mai grozave?

Panthera nu este un animal, care sfășie și mușcă?

Nu s'au nenorocit atâtea Francesi la 1893 cu întreprinderea Panamalei?

Panachida nu este un serviciu funebru, care îți revócă amintiri triste?

Și în fine Panciova nu este acel fatal oraș al Torontalului, unde, spre gróza Ungurilor, de țece ani încóce au început sê cuprindă teren Români?

Fățá cu atâtea rele, ce sunt legate de cuvântul pan, — binele este sporadic

și dispărent în cuvintele pandișpan (turtă dulce), pancovă, pantalon și panoramă?

* * *

Dér gluma la o parte! Nu e vorba acuma de țeul „Pan”, nici de pandurii și pandectele, ci de cuvântul grecesc *πάς, πάσα, πών*, care pus înaintea unui cuvânt, ce însemnă a un popor, indică tendințele de cucerire a acelu popor pe socotéla altor popóre.

În acest sens, cine n'a auđit de tendințele expansive ale panslavismului, reprezentate de Aksakow, Katkow, Ignatiow, Skobelew? Cine n'a auđit de pangermanism, panislamism, panamericanism?

În numărul de eri al fóiei noastre am reprodus scirea, cá chiar tendința inofensivă a unei societăți culturale române, de a iniția serbarea colonisării Românilor pe aceste plaiuri, a fost taxată de foile unguresci ca tendință panromână.

Décă la popórele sus amintite există ori nu tendința de expansiune, ce li se împuță, pe socotéla altor popóre, nu discutăm de astă dată.

Întrebarea este, decă Maghiarilor li se póte imputa tendința de cucerire pe socotéla altor popóre, și decă da, era justificată observația părintelui Kollar?

Răspunsul la această întrebare nici nu trebuie sê-l dăm noi, îl dau singur Ungurii, cari ne spun țilnic, cá în țera acesta totul trebuie sê devină maghiar.

Ei bine, tocmai asta este ceea ce vré sê țică cucântul grecesc *πών*—totul. N'a spus atuncî Kollar adevêrul?

Ba da.

Atuncî de ce președintele a chemat la ordine pe Kollar?

Pentru-că ađi trăim într'un timp, când adevêrul umblă cu capul spart. —

Diverse.

Musica ca element terapeutic.

Savanții și-au țis cu drept cuvânt, cá de óre-ce musica are un efect imediat asupra stărei sufletesci a omului sănêtos ori considerat ca atare, de ce n'ar avea un efect salutar și asupra omului bolnav? De ce când colorile: verde, roșu, violet, galben etc. au un efect incontestabil și salutar asupra bolnavilor internați în unele spitale anumite în Italia și în Franța, în sensul cá violetul îmblândeșce pe furioși, roșul deșteptă pe melancolici, de ce musica sê nu aibă și ea un efect la rândul ei asupra sistemului nervos animal, când știut este, cá atât sunetul, cât și lumina nu difer între ele de câțprin numărul vibrațiunilor lor. Ceea-ce a priori s'a imaginat, experiența a verificat. În st. Louis s'a constatat un cas de vindecare cu musica. Un bolnav anume Louis Coleman suferia d'o nervositate atât de pronunțată, încât în accesele sale de furii spârgea și rupea tot ce-i cădea sub mână; ba avea impulsuni omucide. Într'o ții, venindu-i furiile din nou, fú legat și pus în pat. Tóte mijlocele calmante și anestetice n'avură nici un efect asupra sistemului lui nervos agitat. Atuncî îi veni în minte doctorului sê încerce musica ca element terapeutic. Și în adevêr, sub imperiul unor melodiilor dulci și suave, furiosul Coleman încet încet început sê se domoleșcă, până când îl răpi un somn adênc. Când s'a sculat bolnavul, frigurile diminueară în mod sensibil. Repetându-i-se ședințele musicale, starea lui Coleman s'a ameliorat cu totul. Êcă decî musica făcând concurență facultății de medicină. Și de ce nu? Filosofia medicinei, séu mai bine țis materiei nu ne învață ea, cá ce lucrăză asupra simțurilor noastre nu e materia din care se compun moleculele, ci forma și mișcarea vibratorie a materiei în conexiune cu această formă. — Materia ne impresionăză mai mult prin transmiterea mișcărilor ei, care sunt determinate de pondul fie-cărui atom și de pozițiunea lui, decât prin natura ei chimică și specia elementelor din care se compune.

Considerațiile acestea au deschis un vast și nou orizont terapeuticei viitoare și în cadrul ei vom vedé de aici înainte rivalisând medici de toate colorile.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 15
Renta de corone ung. 4%	97 40
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120 20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100 90
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.85
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	189.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hartie austr.	101.45
Renta de aur austr.	140.85
Losuri din 1860.	154.25
Actii de-ale Bancei austro-ungara	16.36
Actii de-ale Bancei ung. de credit.	720.—
Actii de-ale Bancei austr. de credit.	704.75
Napoleonori	19.07
Marcii imperiale germane	117.22 1/2
London vista	239.79 1/2
Paris vista	99.45
Rente de corone austr. 4%	99.05
Note italiene	93.30

Cursul pietei Brașov.

Din 28 Februarie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.94	Vend.	18.98
Argint român.	18.80	"	18.84
Napoleonori.	19.—	"	19.04
Galbeni	11.34	"	11.40
Ruble Rusesce	127.—	"	128.—
Marcii germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	"	101.—

Cărți pentru comercianți

și funcționarii de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagina I—V: II + 213. Preț: 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială” de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Preț: 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Preț: 2 corone (+ 10 bani porto).

Procent, Promil, Interese și Teoria curenților curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într-un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Preț: 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tractează principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Preț: 1 cor. (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru școlile populare de F. E. Luriz. Tradusă de un învățător după a 9 ediție germană. Anul I și II. de școală. Numeri 1—10, 10—20 și 20—100. Preț: 40 b. plus 5 b. porto.

Geografia Ungariei și elemente din geografia generală pentru școlile populare de Dr. Nicolai Pop, corector, profesor și asistent consistorial, revădită și îndreptată mai ales cu privire la date statistice de Niclaș Pilț, profesor la gim. rom. gr. or. din Brașov. Edițiunea a șaptea (cu charta Ungariei) Preț: 50 b. plus 10 b. porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Preț: 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăcă în țară săracă”. Eminescu. Preț: 2 cor. plus 10 b. porto.

Recompensele și pedepsele în școala populară, studiu pedagogic de d. Daru, cu un adaus, 64 pag. format mare, preț: 60 bani, se poate procura la Tipografia A. Mureșianu, precum și de la autor și din librării.

„Supplex Libellus Valachorum”, memoriul prezentat imperatului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Diaconu, Sibiu, „Tipografia” societate pe acțiuni. Un exemplar broșat costă 1 coronă (plus 5 bani porto). Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu”.

„Clupe de repaus” de Sorcovă. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Preț: 2 corone (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj viu și frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetero teta. Se poate procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitul din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. Agrolgia, sau Agricultura generală. 34 cote de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. Fitotechnia, sau cultura specială a plantelor, 38 cote de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. Zootechnia, sau Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lănărie și lăptărie, 49 cote de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. Economia Rurală, sau organizașunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d. lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Preț: 1 cor. (+ 10 b. p.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa”, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două porrețe bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era maior, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrașiunea mormântului eroiului nostru. Preț: 80 b. (+ 10 b. p.)

„Pintea Vităzului”, tradișiuni legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteșanul. Cea mai completă scriere despre eroii Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradișiuni și istorisiri din toate părșile, pe unde a umbat Pintea. Preț: 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste”. Acesta este titlul unei noue cărșiole, ce d-l Ioan Pop Reteșanul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Preț: 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu”, schițe biografice de Ioan Pop. Broșura această, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Preț: 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiuni fugitive” la cap. I din cartea lui Dr. Réthy László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása”, scrisă de Arghirobarb. Preț: 40 bani. (+ 56 p.)

Viașă și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rașiu, prof. ord. la preparandia din Blășiu. Preț: 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blășiu.

„Pentru memoria lui Avram Iancu”, ap-lul dat către ministerul de interne D. Percz prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Preț: este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce de Teodor V. Păcășian. Preț: 2 cor. (+ 10 b. port.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal”, studiu psihologic popular de I. Paul. Preț: 1 cor. (+ 5 b. porto).

Măndășirea Putna în Bucovina de Iraclie Porumbescu. Preț: 20 b. (+ 3 b. porto.)

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădită cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pântec, în contra cărcelilor și areclei la stomach, constipașiei cronice, suferinșei de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Preț: unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificășile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădită cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de gât și reumatism și a altor urmări de răcedă. Preț: unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rașională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulșii. Preț: unei bucăți Corone 1.80. Fiecare bucată de săpun, pentru copii este provădită cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistu A. MOLL,
c. și r. furnisor al curșii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gâtice prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anamit preparatele provădite cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmacișii Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porșii Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședămentul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitașiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanșă de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânet, pentru copii, precum și ciocșii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin,** iar a asupră-nd și **transportari de morșii în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.”

Preț: abonamentului este:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe trei luni . . . 6 cor.</p> <p>Pe șese luni . . . 12 „</p> <p>Pe un an 24 „</p>	<p> </p>	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe trei luni 10 fr.</p> <p>Pe șese luni 20 „</p> <p>Pe un an 40 „</p>
---	-----------	---

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe an 4 cor.</p> <p>Pe șese luni 2 „</p> <p>Pe trei luni 1 „</p>	<p> </p>	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe an 8 fr.</p> <p>Pe șese luni 4 „</p> <p>Pe trei luni 2 „</p>
--	-----------	---

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrașiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”